

Undervisningsbeskrivelse

Stamoplysninger til brug ved prøver til gymnasiale uddannelser

Termin	Maj/juni 2023 - 2025
Institution	Kolding HF og VUC
Uddannelse	HF 3-årig.
Fag og niveau	HF-Dansk A
Lærer(e)	Lotte Ødegaard (LO) og Lisbet Geerthsen (LG) og Åse Christensen (AAC)
Hold	HFO (ordblindehold)

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb

Titel 1	Kommunikation (LO)
Titel 2	Folkeviser, saga, folkeeventyr samt kunsteventyr - heri værk 1 (LG)
Titel 3	Retorik og argumentation (LG)
Titel 4	Film og kortfilm - heri værk 2 (LG)
Titel 5	Mellem linjerne (AAC)
Titel 6	Kropsfremstilling i medierne – heri værk 3 (AAC)
Titel 7	Vrede unge mænd – heri værk 4 og 5 (AAC)
Titel 8	Kærlighed, dating og kønsroller gennem tiden – heri værk 6 (AAC)
Titel 9	Medier og journalistik (AAC)

Titel 1	Kommunikation (LO)
Indhold	Peter Heller Lützen. Det Sproglige i Dansk. Dansk lærerforenings forlag, 2005. Ole Schulz Larsen. Håndbog til Dansk som I-bog, Systime, 2015. Kernestof: Carsten Norton, Jan Søgaard m.fl. Her brugte de Kirstens dankort. Ekstrabladet, 3. januar 2012. Fra: https://ekstrabladet.dk/nyheder/samfund/article4057587.ece 1,1 ns. Kommunikation samt og Mundtligt og skriftligt. I Det sproglige i dansk – kapitel 1 og 2. 6,4 ns. Kommunikationsanalyse. I Håndbog til dansk (uddrag). 3,3 ns. Om dialogskik, samarbejde, høflighed og Facework i Håndbog til dansk. 4,6 ns. Reklame for Compeed. Fra: Alt for damerne, nr. 18, 3. maj 2005. Reklame for Gillette: "The Best a Man Can Get", 1989 Reklame for XL-Byg: "Sådan har det ikke altid været", 2016 Reklame for Jem og Fix: "Bærende væg", 2012 Reklame for Silvan: "Legehus", 2013 Af Bekendtgørelse af Lov om hunde (s. 19-20) i Det sproglige i dansk. 1,4 ns. Andreas og Sebastian snakker om musik (s. 17-18) i Det sproglige i dansk. 0,8 ns. Supplerende stof: Blinkende lygter (uddrag af spillefilm), 2000. Fra: https://www.youtube.com/watch?v=CO3LwBKxAkM (02:47). Det retoriske pentagram og støj. God samtaleskik: turtagning, gambitter, engagement, øjenkontakt. Fra Håndbog til dansk. Klovn. Knæk cancer med Lars Løkke. Fra: https://www.youtube.com/watch?v=2_igdZt1CNO 1,5 ns (0,5 + 08:22). 1,0 ns. Kommunikative funktioner, herunder social, metasproglig, informativ, identitets-givende mv. 1,2 ns. Uddrag af et interview fra Go' morgen Danmark mellem Anne-Grethe Bjarup Riis og Susanne Møller den 16.2.2011 (http://kortlink.dk/qzzk) Samarbejdsprincippet.
Omfang	Anvendt uddannelsestid: 38 lektioner á 45 minutter Omfang ca 12%
Særlige fokuspunkter	Forløbet har fokus på kommunikation som genre, herunder facework, god dialogskik mv. Der er i hele forløbet især fokus på skriftlighed, synlig læring, kreativitet og innovation i undervisningen.
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning/virtuelle arbejdsformer/projektarbejdsform/anvendelse af fagprogrammer/skriftligt arbejde/eksperimentelt arbejde Klasseundervisning Læreroplæg

	Gruppearbejde Individuelt arbejde
--	--------------------------------------

Titel 2	Folkeviser, Saga, folkeeventyr samt kunsteventyr, heri værk 1 (LG)
Indhold	Gyldendals Litteraturportal Ole Schulz Larsen. Håndbog til Dansk som I-bog, Systime, 2015. Kernestof: Askepot (indsamlet og nedskrevet af Brdr. Grimm), 1812. Fra: https://www.grimmstories.com/da/grimm_eventyr/askepot 4,4 ns. Ebbe Skammelssen. I Gyldendals. 5,5 ns. Harpens Kraft. Ukendt forfatter. Fra: Kalliope.org. 1,2 ns. H.C. Andersen. Fyrtøjet, 1835. Fra: https://www.andersenstories.com/da/andersenfortaellinger/fyrtojet 5,5 ns. J.R.R. Tolkien. Húrans børn (uddrag af roman). Gyldendal, 2007. Siderne 32-34. I alt 1,0 ns. Karen Blixen. Ringen (novelle), 1958. I Gyldendals. 9,3 ns. Kong Lindorm (folkeeventyr). I Gyldendals. 4,7 ns. Middelaldersamfundet (teori). Fra: https://faktalink.dk/titelliste/middelalderen 1,0 ns. Om genren eventyr. Fra: https://dansksiderne.dk/index.php?id=3478 4,5 ns. Ravinkel Frøjgodes saga. Værk 1. I Gyldendals. 24,8 ns. Skriveværksted. Opgave 5: Skriv dit eget eventyr Opgave 6: Teoretisk opgave om folkeviser, folkeeventyr og kunsteventyr. 3,0 ns Supplerende stof: Arbejdsspørgsmål til Harpens Kraft med fagbegreber. Eventyret om den lille pige (lærerens eget eventyr LO). 3,0 ns. Oplæsning af Askepot samt Fyrtøjet. Ordliste til folkeviser (lg's egen liste) 2,4 ns. Sproglig analyse. I håndbog til dansk. 9,2 ns.
Omfang	Anvendt uddannelsestid: 42 lektioner á 45 min Omfang ca 13%
Særlige fokuspunkter	Kompetencer, læreplanens mål, progression Viden om træk i den danske litteraturs historie, herunder samspillet mellem tekst, kultur og samfund. Forløbet har fokus på sproglige virkemidler samt en bred forståelse af punktet, litteratur. Almene studiekompetencer videreudvikles.

Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning/virtuelle arbejdsformer/projektarbejdsform/anvendelse af fagprogrammer/skriftligt arbejde/eksperimentelt arbejde Klasseundervisning Gruppearbejde Pararbejde Individuelt arbejde

Titel 3	Retorik og argumentation (LG)
Indhold	Gerd von Buchwald Lütgen, Johannes Fibiger et. al. Litteraturens Huse (I-bog), Systime, 2023. Ole Schulz Larsen. Håndbog til Dansk som I-bog, Systime, 2015. Kernestof: Andrea Dragsdahl. Drop true crime – lysten til morbid underholdning skal ikke stilles med andre menneskers tragedie (artikel). Information og debat, 2019. Fra: https://www.information.dk/debat/2019/07/drop-true-crime-lysten-morbid-underholdning-stilles-andre-menneskers-tragedie 1,75 ns. Appelformerne. Fornuft, følelser og troværdighed. Fra Håndbog til Dansk. 1,4 ns Avisens genrer. Fra: https://dansksiderne.dk/index.php?id=3483 Camilla Fabricius (S) Den hemmelige kvindesygdom, som vi skal tale om (artikel og kronik), 2022. Fra: https://politiken.dk/debat/kroniken/art8707048/Den-hemmelige-kvindesygdom-som-vi-skal-tale-mere-om 5,8 ns. Kristian Villesen. Derfor ser jeg Paradise Hotel. Information, 2010. Fra: https://www.information.dk/moti/2010/03/derfor-ser-paradise-hotel 1,0 ns. Jeg vil passe på det Danmark du kender. Valgvideo fra Socialdemokratiet, 2015 (01:06). Fra: https://www.youtube.com/watch?v=3G5ylh8y9RU Lars Løkke Nyttårstale 2017. Fra: https://www.dansketaler.dk/tale/statsministerens-nytaartale-2017 4,9 ns Martin Andersen Nexø. Ulven og Fårene (novelle), 1915. Fra: https://litteraturens-huse.systime.dk/?id=2047 3,5 ns. Sara Omars Nyttårstale, 2018. Fra: https://www.dansketaler.dk/tale/sara-omars-nytaartale-i-deadline (skrift og video). 1,5 ns. Stilfigurer (taler – og eget materiale). Toulmins Argumentationsmodel. Fra: Håndbog til dansk. 3,4 ns. Skriveværksted: Opgave 7: Kronprins Frederiks tale til Dronning Magrethes 50års jubilæum (inklusiv det retoriske pentagram), 2022. Fra: https://www.dansketaler.dk/ 1,7 ns. Opgave 8: Forestillinger om danskhed. HCA. Mit Fædreland (lyrik), 1850. I Danmark er jeg født, Isam B (lyrik og video), 2007 samt videoklip (interview) med Hans Hauge. DR 2, 2013. Fra: https://www.youtube.com/watch?v=IZyJfS0BgkY

	Opgave 9: Analyse af Sushi Sunshine (novelle) af Jacob Ejersbo fra novellesamlingen, Superego, 2000. 2,5 ns. Supplerende stof: Reflekterende opgave om godt og dårligt sprog (skriftlig). 10 Videoer fra Studieportalen samt refleksionsark. Opgave om argumentation og argumentationskneb (med teori). Opgave til appelformer. Hvad er hvad (logos, etos, patos – om rygning). Analyse af Sara Omar og Lars Løkkes Nytårstaler. Repetition.
Omfang	Anvendt uddannelsestid: 66 lektioner á 45 min Omfang ca 21%
Særlige fokuspunkter	Kompetencer, læreplanens mål, progression Forløbet har fokus på læreplanens krav om retorik og argumentation herunder at kunne afkode begreber som hovedpåstand, belæg, rygdækning mv. Forløbet har ligeledes fokus på mediebilledet i 00'erne såvel som i dag, jf. læreplanens punkt 2.1.
Væsentligste arbejdsformer	Individuelt arbejde Pararbejde Skriftligt og mundtligt gruppearbejde Individuelt arbejde Klasseundervisning/klasediskussion

Titel 4	Film og kortfilm, heri værk 2 (LG)
Indhold	https://danskefilm.dk/film_oversigt.php Ole Schulz Larsen. Håndbog til Dansk som I-bog, Systime, 2015. Kernestof:

A Lunch Story (kortfilm) instrueret af Klaus Messerschmidt Hjuler, 2018. Fra: <https://www.ekkofilm.dk/shortlist/film/a-lunch-story/> (08:00) 1 ns.

Eating Out (kortfilm – no- engelske undertitler) instrueret af Pål Sletune, 1993. (06:14). 0,5 ns. Fra: <https://www.youtube.com/watch?v=IUAXzi9Ou4>

Ernst og Lyset (kortfilm) instrueret af Anders Thomas Jensen et al., 1996. Fra: <https://filmcentralen.dk/grundskolen/film/ernst-og-lyset> (12.00). 1,5 ns.

Filmiske virkemidler (teori). Fra: <https://filmcentralen.dk/grundskolen/filmsprog/filmiske-virkemidler> 3,5 ns.

Komposition og spænding i spillefilm (teori). Fra Håndbog til Dansk. 2,1 ns.

Kuppet (kortfilm) instrueret af Dennis Petersen, Frederik Nørgaard, 2000. Fra: <https://filmcentralen.dk/grundskolen/film/kuppet>

Lille mand (kortfilm) instrueret af Esben Tønnesen, 2006. Fra: <https://filmcentralen.dk/grundskolen/film/lille-mand> (12:00). 1,5 ns.

Lovefield. Kortfilm instrueret af Mathieu Ratthe, 2008 (05:28). Fra: <https://www.youtube.com/watch?v=4meeZifCVro> ca. 0,5 ns.

Richard Raskins 7 parametre. Fra: <https://analysesiden.dk/kortfilm/> 0,6 ns.

Under bælttestedet (kortfilm) instrueret af Alexander Kølpin, 2006. Fra: <https://www.dfi.dk/viden-om-film/filmdatabasen/film/under-baeltestedet> (09:59). 1,2 ns.

Dansk A. Eksamensstil 1 (analyserende artikel om novellen **Springer** af Sidsel Bergfjord, 2020). HF Maj 2023.

Opgave om selvvalgt spillefilm (værk). Fokus er karakteristik og/eller tematik.

- Amandus: "Olsenbanden i Jylland"
- Cecilie: "Den der Lever Stille"
- Fredrik: "Bastarden"
- Freja: "Klovn. The Movie"
- Isalena: "Blinkende lygter"
- Jeppe: "Druk"
- Joakim: "Klovn. The Movie"
- Laura Evy: "Kvinden i buret"
- Laura List: "Druk"
- ~~Liva: "Far til fire på hjemmebane"~~
- Maria B: "Kærlighed ved første hik"
- Maria V: "Skønheden og udyret"
- Mie: "Druk"
- Noah I: "Den der lever stille"
- Noah L: "Den der lever stille"
- Pernille: "Kvinden i buret"
- Ricco: "Ternet Ninja"
- Sara: "Ernst og lyset"
- Sigurd: "Adams æbler"
- Sille: "Druk"
- Sofie: "Kvinden i buret"
- Yagmur: "Kærlighed ved første hik"

Supplerende stof:

Kortfilm, genreblomst. Fra: www.indidansk.dk

	Kreativ øvelse - kameramand for en stund. Opgave om kortfilm.
Omfang	Anvendt uddannelsestid: 24 lektioner á 45 min. Omfang ca 8%
Særlige fokuspunkter	Kompetencer, læreplanens mål, progression Forløbet har fokus på medieanalyse og fortolkning. Jf. læreplanens punkt 2.2, herunder analyse af kortfilm samt spillefilm. Derudover at træne analyse og fortolkning af levende billeder med fokus på samspillet mellem indholdet og brugen af filmiske virkemidler.
Væsentligste arbejdsformer	Skriftligt og mundtligt gruppearbejde Gruppearbejde Pararbejde Individuelt/pararbejde arbejde med selvvalgt værk. Klasseundervisning

Titel 5	Mellem linjerne (AAC)
Indhold	Kernestof: Fra ibogen <i>Dansk på ny</i> (Læreplan 2017): https://danskpaany.systime.dk/index.php?id=151 https://indidansk.dk/metafor Minimalisme og Helle Helle - dansk litteratur https://www.youtube.com/watch?v=WkMVIUwFQE0 Uddrag af "Noter" af Helle Helle, fra <i>Dansknoter</i>, nr. 2, 1999 Tekster: "Nattens dronning". Tove Ditlevsen, 1950. "Agerhønen". Martin A Hansen, 1947. "En meget kort historie". Ernest Hemmingway, 1925. Oversat. "En stol for lidt". Helle Helle, 1993. "Støvsuger". Peter Seeberg, 1997. Supplerende Stof: Eksamensstil: Analyserende artikel om tekster med tomme pladser. Sangtekster med kliché og originale metaforer: "Mellem linjerne". Mads Langer "Falder". Rasmus Seebach "Tåre, dråbe, stråle". Hymns from Nineveh

	https://www.dr.dk/drtv/se/kender-du-typen_55437 (Sæson 17. Episode 1)
Omfang	Anvendt uddannelsestid: 34 lektioner á 45 min Omfang ca 11%
Særlige fokuspunkter	Opstillede mål: • Danskfagets metode (analyse og fortolkning) • Træne litterær analyse og fortolkning med fokus på: • Person- og miljøkarakteristik • Fortælleforhold, synsvinkel og gengivelse af tale/tanke • Komposition • Novellegenre (og kortprosa) • Billedsprog • Grundlæggende viden om 1990'ernes minimalisme (herunder tomme pladser og undertekst) • Læse to kanonforfattere: • Martin A. Hansen • Peter Seeberg • Læse en tekst fra verdenslitteraturen (Hemingway) • Træne den analyserende artikel (skriftlig eksamensopgave)
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning/virtuelle arbejdsformer/anvendelse af fag-programmer/skriftligt arbejde/eksperimentelt arbejde/gruppe- og matrix-gruppearbejde/klasseoplæg/skriftlig eksamenstræning

Titel 6	Kropsfremstilling i medierne, heri værk 3 (AAC)
Indhold	Kernestof: Uddrag af http://filmcentralen.dk/grundskolen/filmsprog/filmiske-virkemidler Om dokumentargenren, autenticitetsmarkører, interviewformer, fortælleformer: Side 16-21, 39, 44 i "DOX" (2016) af Dorthe Schmidt Granild og Mette Wolfhagen Afsnittet om "Tv-dokumentarisme" fra ibogen "Levende billeder - grundbog i mediefag" (2013, 2018) af Anders Dahl m.fl. Miss Perfect . DR tv-dokumentar, 2017 (uddrag): https://www.dr.dk/drtv/se/miss-perfect_47506 (00:00-04:48) Hård udenpå. DR tv-dokumentar, 2017 (uddrag): https://www.dr.dk/drtv/serie/haard-udenpaa_6809 (00:00-04:31) Tykke Ida. DR tv-dokumentar, 2017 (uddrag):

	Marie Hohnen, "<i>Kropsaktivister gør overvægtige en bjørnetjeneste</i>" og "<i>Det gør mig glad, hvis unge piger lærer de ikke behøver være super tynde</i>". Artikler fra Politiken 25. feb. 2017. Naturens Uorden. Christian Sønderby Jepsen (2015). Dokumentar (3. værk) https://filmcentralen.dk/gymnasiet/film/naturens-uorden?unilogin=1 Supplerende Stof: Eksamensstil. Debatterende artikel. Herunder Repetition af forløb om retorik. <u>Reklamer (traditionelt kropsideal):</u> Joy by Dior https://www.youtube.com/watch?v=C0IAYBLPMtQ Gucci https://www.youtube.com/watch?v=mrDmx2Y97IA JBS https://www.youtube.com/watch?v=FL3DAZ_TUqo Fleggaard https://www.youtube.com/watch?v=GNcSA2XP-yo L'Oreal https://www.youtube.com/watch?v=uHW_oXGldI Paco Rabanne https://www.youtube.com/watch?v=XvYk4Dqsl1g Gilette https://www.youtube.com/watch?v=2YfxOpEu0NI <u>Reklamer (opgør med traditionelt kropsideal):</u> Underwear for perfect men https://www.youtube.com/watch?v=gcSWQW6JpH4 Firming Dove https://www.youtube.com/watch?v=FNhKm6Sinzc
Omfang	Anvendt uddannelsestid: 30 lektioner á 45 min Omfang ca 9%
Særlige fokuspunkter	Opstillede mål: • Kendskab til dokumentargenren (herunder tv-dokumentarens undergenrer og forskellige fortælleformer - observerende, dybdeborende, deltagende) • Kendskab til brugen af autenticitetsmarkører og forskellige interviewformer • Grundlæggende viden om forskellige måder at fremstille kroppen på i medierne og forskellige holdninger til kropsfremstilling i medierne • Kendskab til følgende begreber: • Normalperspektiv, frøperspektiv, fugleperspektiv • Supertotal, totalbillede, halvtotal, halvnær, nærbillede, ultranær • Håndholdt, panorering, travelling, statisk kamera • High-key og low-key belysning • Synkron og asynkron lyd • Montageklipping, kontrastklipping, usynlig klipping, klippertype • Træne analyse og fortolkning af levende billeder med fokus på samspillet mellem indholdet og brugen af filmiske virkemidler • Se et værk (en hel dokumentar) • Træne den debatterende artikel om kropsfremstilling i medierne

Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning/virtuelle arbejdsformer/anvendelse af fag-programmer/skriftligt arbejde/gruppearbejde og matrix-gruppearbejde/ Fremlæggelse i grupper
-----------------------------------	---

Titel 7	Vrede unge mænd, heri værk 4 og 5 (AAC)
Indhold	Kernestof: Fra afsnittet "Hvad er lyrik" i ibogen <i>Litteraturhistorien - på langs og på tværs</i> af Barbara Kjær-Hansen, Peter Kennebo og Tinne Serup Bertelsen, Systime, 2020 (https://litthist.systime.dk/?id=197) Fra afsnittet "Digt" i ibogen <i>Textanalyse</i> af Anne Bøndergaard, Systime, 2020 (https://textanalyse.systime.dk/?id=4848) <i>Gads Litteraturreksikon</i> s. 85, 179-180, 221-222 om modernismens faser, konfrontationsmodernisme og ekspressionisme https://www.dr.dk/skole/dansk/mellemtrin/rudolf-broby-johansen-1900-1987 Om Klaus Rifbjerg: Fra <i>Litteraturens huse</i> s. 407 Om <i>selvbiografi, dobbeltkontrakt, autofiktion, performativ biografisme: Brug litteraturhistorien</i> (s. 233-234) af Mimi Sørensen m.fl. Fra ibogen <i>De seneste 5 års litteratur</i> (https://5aarslitt.systime.dk/index.php?id=250) Fra ibogen <i>Litteraturhistorien - på langs og på tværs</i> af Tinne Serup Bertelsen m.fl. (https://litthist.systime.dk/index.php?id=215) "Det blomstrende slagsmål". Tom Kristensen. Fra <i>Fribytterdrømme</i>, 1920. "BORDELPIGE DRÆBER UFØDT". Rudolph Broby-Johansen. Fra <i>Blod</i>, 1922. "Livet i badeværelset". Klaus Rifbjerg. Fra <i>Konfrontation</i>, 1960. "Under vejr med mig selv". Klaus Rifbjerg, 1956 (4. værk) "Rebel". Michael Strunge. Fra <i>Skrigerne</i>, 1980. "Mente I det". Roman af Thomas Korsgaard, 2023 (5. værk) Supplerende Stof: Om at redegøre for teori: https://skriveoevelsertildansk.ibog.gyldendal.dk/?id=152 Klassens egne digte Klassens AI-generede billeder til digtene "Rebel" af Michael Strunge oplæst på Spotify af Niels Brandt "Væbnet med ord og vinger". Portrætdokumentar af Torben Skjødt Jensen, 2018: https://filmcentralen.dk/grundskolen/film/vaebnet-med-ord-vinger?unilogin=1 Interview med Thomas Korsgaard: https://bog.dk/thomas-korsgaard-interview-om-mente-i-det/ (og en enkelt vred kvinde – fordi det var jul): "Ønskeseddel". Niviaq Korneliussen, 2014

	https://hudensvaerk.systime.dk/?id=192
Omfang	Anvendt uddannelsestid: 34 lektioner á 45 min Omfang ca 11%
Særlige fokuspunkter	Opstillede mål: • Grundlæggende viden om lyrik og lyrikkens måde at provokere på gennem tid • Kendskab til følgende begreber: ○ Vers og strofe ○ Brug af ordklasser som sprogligt virkemiddel ○ Ordfelter / semantisk skema ○ Enderim, indrim, bogstavrim (alliteration og assonans) ○ Trykstærke og tryksvage stavelser ○ Billedsprog (metafor, sammenligning, symbol, metonymi, besjæling, personificering) ○ Sproglige virkemidler som gentagelser, modsætninger og slang • Kendskab til følgende perioder ○ Ekspressionisme ○ Konfrontationsmodernisme ○ Nyeste tids autofiktion og selvbiografisme • Læsning af to kanonforfattere: ○ Tom Kristensen ○ Klaus Rifbjerg • Læsning af et værk (digtsamling): ○ Klaus Rifbjergs "Under Vejr med mig selv" (1956) • Læsning af et værk fra nyeste tid (seneste 5 år) ○ Thomas Korsgaard "Mente I det" (2023)
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning/virtuelle arbejdsformer/projektarbejdsform/anvendelse af fag-programmer/skriftligt arbejde/kreativ skrivning (egne digte, egen ønskeseddel)

Titel 8	Kærlighed, dating og kønsroller gennem tiden, heri 6. værk (AAC)
Indhold	Kernestof: Teori: • Afsnit fra <i>Brug litteraturhistorien</i> af Mimi Sørensen m.fl., 2014: ○ Oplysningstiden ○ Dramaet som genre ○ Romantismen

- Det moderne gennembrud og sædelighedsfejden
- "Holbergs komedier"
- "Romantikken: En kaotisk tidsalder"
- "Nationalromantisk harmoni"
- "Biedermeier: Enhedskultur og idyl"

- Oplysningstiden:

- Ludvig Holberg: uddrag af **Erasmus Montanus** (2. scene 2. akt + 6. scene 3. akt + 1. scene 4. akt + 4. scene 4. akt), 1723

- Romantikken:

- Adam Oehlenschläger: "**Skønjomfru luk dit vindue op**", 1809
- N.F.S. Grundtvig: "**Det er så yndigt at følges ad**", 1855
- Julius Strandberg: uddrag af **Haandbog i Kjærlighed - Hvordan man gjør Lykke hos Fruentimmerne**, 1869

- Romantismen:

- St St Blicher: "**Sildig Opvaagnen**", 1828 (6. Værk)

- Det moderne gennembrud:

- Amalie Skram: uddrag af "**Constance Ring**", 1885 (norsk)
- Herman Bang: "**Den sidste balkjole**", 1887
- Henrik Pontoppidan: "**Muldsud**", 1889
- Martin Andersen Nexø: "**Lønningsdag**", 1900 (læst i forbindelse med dansk/historie-forløb).

Supplerende stof:

- "**Torbens datter**". Folkevisen. Bearbejdet version fra Brug Litteraturhistorien, Systime.dk
- **Lille Knude**. Gunnhild Øyehaug. Fra *Knuder*, 2018.
- Nicolaj Arcel: **En kongelig affære**, 2012 (film)
- Uddrag af Disneys "**Pocahontas**" (Colours of the Wind), 1995, og James Camerons "**Avatar**" (Flight with the Mountain Banshees), 2009 – til belysning af det romantiske naturideal.
- Romantikkens malerkunst:
 - C.D. Friedrich: **Vandreren over tågehavet**, 1818.
 - Martinus Rørbye: **Kirurgen Chr. Fenger med hustru og datter**, 1829.
 - Martinus Rørbye: **Udsigt fra kunstnerens vindue**, 1825.
 - Friedrich Eduard Meyerheim. **God morgen / Guten Morgen, lieber Vater**, 1858.
 - CW Eckersberg. **En nøgen kvinde sætter sit hår foran spejlet**, 1841.
 - J TH Lundbye. **Malkescene**, 1841.
 - Carl Bloch, **Fra et romersk osteria**, 1866
- Malerkunsten i det moderne gennembrud:
 - Brendekilde. **Udslidt**, 1889.
 - Erik Henningsen. **Sat ud**, 1892
 - Frants Henningsen. **Forladt – dog ej af venner i nøden**, 1888
 - Carl V. Meyer. **En sulten ved døren**, 1910
 - Christian Krogh. **Kampen for tilværelsen**, 1888
 - P.S. Krøyer. **Fra Burmeister og Wains jernstøberi**, 1885
 - Claude Monet. **La Gare Saint Lazare**, 1877

Foto:

	Farvelagt fotografi af "Gallery of Machines" fra verdens-udstillingen i Paris i 1889, Frankrig Baggårds-scene fra Adelgade 26 i København. Ca. år 1900. National-museet. • Historisk baggrund: Rather Homemade Productions: "Oplysningstiden - Hvad fanden skete der lige der" • Tessas nytårstale, 2021: https://www.dr.dk/nyheder/kultur/dronningen-af-vestegnen-giver-eliten-opsang-i-viral-nytaarstale-der-er-noget-galt-paa • Det skinnende af Fribytterdrømme, 2019. feat. Lydmor Det Skinnende
Omfang	Anvendt uddannelsestid: 20 lektioner á 45 min. Omfang ca 6%
Særlige fokuspunkter	Opstillede mål: • Litteraturhistorisk læsning • Grundlæggende viden om temaet "kærlighed, dating og kønsroller gennem tiden" • Træne mødet med ældre teksters fremmedhed (sproget, genren, samfundet) • Træne og repetere personkarakteristik (direkte/indirekte personbeskrivelse + ydre/indre personkarakteristik) • Træne litterær analyse • Kort repetition af middelalder og folkeviser • Grundlæggende viden om Oplysningstidens (1700-tallet) tanker og værdier: ◦ Fornuft / rationalisme + viden / oplysning vs. (over)tro og følelser ◦ Den naturvidenskabelig revolution ◦ Frihed og lighed --> Ytringsfrihed, demokrati, menneskerettigheder • Kendskab til følgende begreber ift. dramagenren: ◦ Komedie og tragedie ◦ Replik og regibemærkning • Grundlæggende viden om perioden 1800-1870: ◦ Romantik (idealisme, følelser og fantasi) ◦ Biedermeier (familie, dannelse og ordentlighed) ◦ Romantisme (fascination, erotik og skyggesider) • Grundlæggende viden om Det moderne gennembrud (1870-1890): • At sætte problemer under debat • (Kritisk) realisme • Kritik af kirke, klasse og køn • Sædelighedsfejden og debatten om kønsroller • Læsning af kanonforfattere: ◦ Ludvig Holberg ◦ Adam Oehlenschläger ◦ N.F.S. Grundtvig ◦ St. St. Blicher

	○ Henrik Pontoppidan ○ Herman Bang ○ Martin Andersen Nexø • Læsning af et værk ○ <i>Sildig opvaagnen</i> af Steen Steensen Blicher
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning/virtuelle arbejdsformer/projektarbejdsform/anvendelse af fag-programmer/skriftligt arbejde/eksperimentelt arbejde. Studietur til "Industrimuseet" i Horsens i forbindelse med Dansk/historie-forløb om industrialiseringen og det moderne gennembrud. Multimodal kreation og parafrase.

Titel 9	Medier og journalistik
Indhold	Kernestof: Teori fra Ole Schultz Larsen: <i>Håndbog til dansk</i>, Systime 2015, side 198-200, 203-205, 207-218, 260 Fattigliv af Herman Bang. Uddrag fra Nationaltidende, 19. december 1880 Som om solen kom for tæt på. Søren Flott, Thomas Laursen og Ole Sønnichsen. Jyllandsposten 5. november 2004. Brand i Fyrværkerifabrik i Kolding. Ritzaus Bureau 03.11.2004.. Verdensudstillingens ofre. Johannes V. Jensen. Socialdemokraten, 25. april 1900. Regnbue-demonstration samlede spraglet flok i Mariager. Politiken, 15. november 2014. Af journalist Erik Jensen. Uddrag. Om avisreportagen" Af Lisbet Borker og Povl Erik Brøndgaard. Uddrag fra lærebogen <i>Den bearbejdede virkelighed</i> (1990). Supplerende Stof: Bud på nye nyhedskriterier: https://journalisten.dk/her-er-zetland-b-t-og-jvs-bud-pa-nye-nyhedskriterier/ Ny bilagsbombe under Løkke. Ekstrabladet, 13. maj 2014. Venstres farlige krisehåndtering. Thomas Larsen. Berlinske Tidende, 20. maj 2014. De store elever kan se frem til lang tid i hjemmeskolen: https://www.dr.dk/nyheder/indland/de-store-elever-kan-se-frem-til-lang-tid-i-hjemmeskolen-lars-spiller-velvaere-bingo Berlingske Nyhedsbureau: Mand indlagt efter skyderi i Nivå. b.dk, 25. juni 2013 Michael S. Lund: På computer-kirkegården hoster børn blod. Politiken/Lnd.dk, 2008 (uddrag) Kim Faber: Frivilligt: Blod mod blod. Politiken, 24. april 2005 (uddrag)
Omfang	Anvendt uddannelsestid: 30 lektioner á 45 min. Omfang ca 9%
Særlige fokuspunkter	Opstillede mål: • Grundlæggende viden om nyhedsformidlingens udvikling fra den mundtlige tradition i Middelalderen frem til i dag • Kendskab til følgende begreber og genrer: • Informationsgenrer (nyhedsartikel, referat, reportage og baggrundsartikel) • Fortællende journalistik • Herunder læsning af den sidste kanonforfatter Johannes V. Jensen • Opinionsgenrer (leder, kronik, læserbrev og anmeldelse)

	• Nyhedstrekanten • Nyhedskriterierne (aktualitet, væsentlighed, identifikation, sensation, konflikt. AVIS-K) • Vinkling • Kilder (erfaringskilder, partskilder, ekspertkilder) • Layout (rubrik, mellemrubrik, byline, brødtekst) • Autenticitetsmarkører vs. fiktionskoder • Træne analyse og fortolkning af forskellige artikler (non-fiktion) med fokus på genretræk og sproglige virkemidler
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning/virtuelle arbejdsformer/projektarbejdsform/anvendelse af fag-programmer/skriftligt arbejde/udformning af lydfil og fremlæggelse

